

23 Σεπτεμβρίου 1821

Το πάρσιμο της Τριπολιτσάς

Ο ελληνικός κλοιός έσφιγγε γύρω από τους Τούρκους της Τριπολιτσάς. Από τον Ιούνιο του 1821, είχαν πέσει τα κάστρα της Μονεμβασιάς και του Ναβαρίνου. Τον Αύγουστο, ο Κολοκοτρώνης είχε δώσει με επιτυχία τη μάχη της Γράνας. Γνώριζε πως οι Τούρκοι επέλεξαν τα γιουρούσια ως τρόπο πολέμου: Έβγαιναν ξαφνικά από την πόλη, χτυπούσαν και ξαναγύριζαν ([βλ. 12.5.1821](#)). Έβαλε κι έφτιαξαν μια τάφρο (γράνα, όπως την έλεγαν), έκρυψε μέσα μαχητές κι, όταν οι Τούρκοι έκαναν μια από τις συνηθισμένες τους εξόδους για πλιάτσικο, τους τσάκισε. Κλείστηκαν στα τείχη, αφήνοντας 800 νεκρούς και 1000 τραυματίες (Αύγουστος 1821). Δεν ξαναβγήκαν. Από τις αρχές του Σεπτεμβρίου, ήξεραν πως δεν είχαν να περιμένουν καμιά βοήθεια ([βλ. 25.8.1821](#)).

Τον ίδιο καιρό, οι Σουλιώτες μάχονταν στο πλάι του Αλή πασά. Έστειλαν μήνυμα στον Κολοκοτρώνη να μην πειράξει τους Αλβανούς που βρίσκονταν στην Τρίπολη αλλά να φροντίσει να τους στείλει στην Ήπειρο, όπου ήταν απαραίτητοι. Ο γέρος ήρθε σε επαφή μαζί τους κι άρχισε μυστικές διαπραγματεύσεις. Κανονίστηκε οι Αλβανοί να βγουν κρυφά από την πόλη στις 23 Σεπτεμβρίου. Όμως, την ημέρα αυτή διάλεξε ο Μουσταφάμπεης για να οργανώσει μεγάλη σύσκεψη των αξιωματικών του.

Την ίδια μέρα, 23 Σεπτεμβρίου 1821, ένας επαναστάτης από τη γειτονική Κυνουρία, ο Εμμανουήλ Δούνιας, είδε στα τείχη να φυλάει σκοπιά ένας Τούρκος, παλιός του γείτονας στο χωριό. Του φώναξε. Ο Τούρκος τον είδε κι ενθουσιάστηκε. Έπιασαν την κουβέντα. Μια κι έλειπαν οι αξιωματικοί, ο Δούνιας πρότεινε να ανέβει στα τείχη να τα πουν από κοντά, να μη φωνάζουν. Ο Τούρκος βρήκε καλή την ιδέα κι έριξε σχοινί να ανέβει ο Έλληνας. Μαζί του, ανέβηκαν και δυο παλιόφιλοι. Ψυχή δεν υπήρχε τριγύρω. Εξουδετερώσανε τον αφελή Τούρκο, έστρεψαν το κανόνι προς το εσωτερικό, σημάδεψαν την πύλη και την γκρέμισαν. Όσπου οι Τούρκοι να πάρουν είδηση, τι έγινε, οι επαναστάτες είχαν μπει στην Τρίπολη. Δυο μέρες αργότερα, κάθε τουρκική αντίσταση είχε σταματήσει. Με τη φροντίδα του Κολοκοτρώνη, οι Αλβανοί έφυγαν στα Γιάννενα, να πολεμήσουν στο πλάι του Αλή πασά.

63 π.Χ.: Γεννιέται ο Οκταβιανός Αύγουστος (γνωστός και ως Καίσαρας Αύγουστος), πρώτος Ρωμαίος αυτοκράτορας. Υιοθετημένος γιος και διάδοχος του Ιουλίου Καίσαρα, εγκαθίδρυσε την Ραχ Romana (Ρωμαϊκή Ειρήνη) που εξασφάλιζε την ειρήνη σε όλο τον ρωμαϊκό κόσμο. Πέθανε το 14 μ.Χ.

1719: Μέσα στα πλαίσια της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, το Λιχτενστάιν γίνεται ανεξάρτητο πριγκιπάτο.

1762: Οι Άγγλοι κυριεύουν την Μανίλα, πρωτεύουσα των Φιλιππίνων. Οι Ισπανοί θα την ξαναπάρουν το 1764.

1788: Μετά την ανάκληση του υπουργού του Νεκέρ (25 Αυγούστου), ο Λουδοβίκος ΙΣΤ' ανακαλεί και το κοινοβούλιο. Διο μέρες αργότερα, θα προκηρύξει τη σύγκληση των γενικών τάξεων που θα οδηγήσουν στην επανάσταση.

1916: Γεννιέται ο πρωθυπουργός της Ιταλίας κατά την περίοδο 1963 - 68 και 1974 - 76,

Άλντο Μόρο. Έπεσε θύμα απαγωγής και δολοφονήθηκε από μέλη των Ερυθρών Ταξιαρχιών τον Μάιο του 1978.

1973: Εκλέγονται πρόεδρος και αντιπρόεδρος της Αργεντινής ο Χουάν Περόν και η σύζυγός του Ιζαμπέλ.

1991: Η Αρμενία κηρύσσει την ανεξαρτησία της από την Σοβιετική Ένωση.

1997: Πρώτη, μετά από 75 χρόνια, συνάντηση «πρόσωπο με πρόσωπο» ενωτικών και εκπροσώπων του Σιν Φέιν σε συνομιλίες για την ειρήνευση στη Βόρεια Ιρλανδία.

Η 23^η Σεπτεμβρίου στον πολιτισμό

23 Σεπτεμβρίου 1939

Ο Σίγκμουντ Φρόιντ

Ο Σίγκμουντ Φρόιντ γεννήθηκε το 1856, στο Φράιμπεργκ της Μοραβίας. Στα 1860, η οικογένειά του εγκαταστάθηκε στη Βιέννη, όπου ο Σίγκμουντ έμεινε ως την προσάρτησή της από τη ναζιστική Γερμανία, το 1838. Έζησε σε μια πόλη που ο ίδιος απεχθανόταν εξ αιτίας του ότι, πολύ πριν από τον Χίτλερ, οι πολίτες της διακρίνονταν για τον αντισημιτισμό τους. Οι σχέσεις του με τον κατά σαράντα χρόνια μεγαλύτερο κι απόκοσμο πατέρα του, εβραίο έμπορο μαλλιού, και τη συναισθηματική και προσφερόμενη μητέρα του τον επηρέασαν βαθιά. Στράφηκε στην ιατρική. Το φαινόμενο της αποπλάνησης θυγατέρας από τον πατέρα της τον απασχόλησε. Μίλησε για «σεξουαλικότητα των νηπίων» και βρέθηκε στο στόχαστρο των ηθικολόγων. Ανακάλυψε και πρότεινε την ψυχανάλυση ως αναγνώριση της ανθρώπινης ψυχής, θεραπεία για την ανακούφιση από τα δεινά της και μέσο για την ερμηνεία του πολιτισμού και της κοινωνίας. Οι απόψεις του δίχασαν ειδικούς και μη. Πολεμήθηκε όταν πρότεινε την κοκαΐνη ως μέσο θεραπείας μιας ασθένειας των ματιών: Η ασθένεια θεραπεύτηκε, ο ασθενής έγινε ναρκομανής. Επέβαλε όμως την ψυχολογία, καθιέρωσε την ψυχανάλυση, θεράπευσε την υστερία και απέδειξε ότι το μυαλό παίζει καθοριστικό ρόλο σε πάμπολλα συμπτώματα. Η δουλειά του όμως αναγνωρίστηκε κυρίως μετά τον θάνατό του. Πέθανε στο Λονδίνο, στις 23 Σεπτεμβρίου 1939.

1819: Γεννιέται ο Γάλλος φυσικός, Αρμάν Φιζό. Ήταν ο πρώτος που μέτρησε με επιτυχία την ταχύτητα του φωτός, χωρίς την βοήθεια αστρονομικών υπολογισμών. Πέθανε το 1896.

1835: Πεθαίνει ο μουσικοσυνθέτης Βιντσένζο Μπελίνι («Νόρμα» κ.λπ.). Είχε γεννηθεί στις 3 Νοεμβρίου 1801.

1846: Ο Γερμανός αστρονόμος Γιόχαν Γκαλ ανακαλύπτει τον πλανήτη Ποσειδώνα.

1930: Γεννιέται ο Αμερικανός τραγουδιστής και πιανίστας, Ρέι Τσαρλς. Πολέμησε την παιδική φτώχεια, την τυφλότητα και τα ναρκωτικά και, με τεράστια υπομονή, τυφλός και ο ίδιος, έγινε ένας απ' ανθρώπους που διασκέδαζαν την Αμερική.

1952: Ο Ρόκι Μαρτσιάνο γίνεται παγκόσμιος πρωταθλητής βαρέων βαρών του μποξ βγάζοντας νοκ άουτ σε 13 γύρους στην Φιλαδέλφεια, τον πρωταθλητή Τζέρσεϋ Τζόε Βάλκοτ.

1973: Στη χουντοκρατούμενη Χιλή, πεθαίνει ο ποιητής και διπλωμάτης, Πάμπλο Νερούντα, ένας απ' τους πιο γνωστούς ισπανόγλωσσους ποιητές (Νόμπελ 1971). Το ποίημά του «Κάντο Χενεράλ» («Τραγουδι γενικό») έγινε παγκόσμια γνωστό, μελοποιημένο από το Μίκη Θεοδωράκη. Είχε γεννηθεί το 1906.

1999: Παύει να δίνει σήμα το αμερικανικό διαστημόπλοιο Mars Climate Orbiter που είχε προορισμό την εξερεύνηση του πλανήτη Άρη.

2000: Στους Ολυμπιακούς του Σίδνεϊ, ο Πύρρος Δήμας κατακτά το κατά σειρά τρίτο (μετά τα αντίστοιχα στη Βαρκελώνη και στην Ατλάντα) χρυσό μετάλλιο στην άρση βαρών, ισοφαρίζοντας το ρεκόρ του Τούρκου Σουλεϊμάνογλου. Την ίδια μέρα, η Κατερίνα Θάνου κερδίζει ασημένιο μετάλλιο στα 100 μ. γυναικών, τερματίζοντας πίσω από την Αμερικανίδα Μάριον Τζόουνς.

2004: Πεθαίνει η Διδώ Σωτηρίου («Ματωμένα χώματα», «Οι νεκροί περιμένουν», «Εντολή» κ.α.). Είχε γεννηθεί το 1909.

2020: Σε ηλικία 93 χρόνων, πεθαίνει η διάσημη Γαλλίδα ερμηνεύτρια, Ζυλιέτ Γκρεκό, μούσα του υπαρξισμού.